

L a n d s k a p s n ä m n d e n s framställ-
ning till Ålands landsting med anledning av lands-
tingsmännen Carl Bengtz' med fleres petition av
N:o 17/1935. den 20 februari 1934 angående underläggande av byg-
devägen Jomala kyrka - Södersunda i Jomala socken
landskapets omedelbara vård såsom landsväg.

Sedan landstingsmannen Carl Bengtz med flere uti en till Lands-
tinget ingiven petition av den 20 februari 1934 anhållit, att Lands-
tinget ville giva landskapsnämnden i uppdrag att, så snart disponib-
la landskapsmedel finnas, övertaga vägsträckan Jomala kyrka - Söder-
sunda såsom landsväg samt finans- och ekonomiutskottet i sitt betän-
kande N:o 6/1934 av den 23 i sagda månad på däri framhållna skäl
föreslagit, att Landstinget ville uppdraga åt landskapsnämnden att
taga frågan om eventuellt övertagande av nämnda bygdeväg under yt-
terligare omprövning och till Landstinget inkomma med härav betin-
gad framställning, har Landstinget vid plenum den 24 i ännämnda må-
nad beslutat godkänna finans- och ekonomiutskottets förslag samt i
skrivelse till landskapsnämnden av den 17 mars berörda år insänt
transsumt ur protokollet med Landstingets beslut i frågan.

Till fullgörande av Landstingets uppdrag får landskapsnämnden
framhålla, hurusom den slutliga behandlingen av ärendet i landskaps-
nämnden blivit i någon mån fördröjd av orsak, att nämnden i och för
dess allsidiga utredning ansett nödigt inhämta yttranden och utlå-

tanden av särskilda kommunala myndigheter och vederbörande vägdels-
re.

Av de handlingar, som till ärendets utredning införskaffats, och
vilka hava betydelse för dess avgörande, framgår, att kommunalfull-
mäktige i Hammarlands socken samt delägarena i samma sockens samtliga
bygdevägar förordat bygdevägens Jomala kyrka - Södersunda övertagande
såsom landsväg, med fräst avseende vid den omständigheten att vägen i
en framtid skulle utsträckas till Hammarlands kyrka genom Torp och
Hellesby byar i denna socken.

Vid det sammanträde, som av Jomala sockens fullmäktige avhölls för
avgivande av inbegärt yttrande med anledning av petitionen och där
beslut fattades efter omröstning i enlighet med majoritetens förslag,
framhölls av flertalet fullmäktige, att ifrågavarande bygdeväg måste
anses såsom en av de mest trafikerade bygdevägar inom landskapet och
att den utgjorde icke allenast utfartsväg för så gott som hela västra
Jomala, utan tillika genomfartsväg för södra Hammarland. Vid sådant
förhållande och då vägens underhållstunga under senare tider i av-
sevärd grad ökats genom motordrivna fordon såväl i person- som gods-
trafik, ansåg nämnda majoritet vägen ifråga vara av betydelse för
den allmänna samfärdseln kommuner emellan och föreslog tillstyrkande
av petitionen, under förutsättning att vägbyggnadslaget iklädde sig
alla kostnader för vägsträckans istandsättande i lagenligt skick före
dess övertagande av landskapet. En dylik förbindelse hade av de väg-

byggnadsskyldiga Även till landskapsnämnden inlämnats i överensstämmelse med gällande bestämmelser.

En stark minoritet inom kommunalfullmäktige, till vilken, märkligt nog, hörde en av petitionärerna i Landstinget, motsatte sig ifrågavarande vägs övertagande såsom landsväg och reserverade sig därjämte emot fullmäktiges förestående beslut. Mot beslutet anfördes, att då den nyanlagda bygdevägen Gottby - Mariehamn var av den största betydelse för den allmänna samfärdseln icke allenast inom Jomala kommun utan jämväl för västra Åland och för denna väg allaredan betydande enskilda och allmänna medel offrats, borde densamma bland vägarna i Jomala kommun främst bliva föremål för ett övertagande från landskapets sida samt först därefter frågan om enahanda övertagande av vägen Jomala kyrka - Södersunda komma under omprövning.

Länsmannen i Jomala med flere socknars distrikt har uti honom avfordrat utlåtande omfattat Jomala kommunalfullmäktiges ovannämnda förslag.

Emedan under ärendets behandling till landskapsnämndens kännedom kommit, att en avsevärd vägsträcka inom Vestansunda by och vidare västerut i Hammarlands socken icke hade karaktären av allmän väg, infordrades härom ytterligare utredning av länsmännen i Jomala och Hammarlands distrikt, vilka meddelade, att vägdelen från Brobacka i Vestansunda, ungefär 300 meter österom byn, till Jomala rå och därifrån cirka 1.000 meter i Hammarlands Torp, eller cirka 3,3 kilometer, icke

var bygdeväg, utan underhålls gemensamt av respektive vägdelägare.

Jämlikt stadgandet i 1 § av landskapslagen den 16 juni 1924 angående byggande och underhåll av vägar på landet i landskapet Åland hänföres till landsvägar vägar, vilka förmedla allmän samfärdsel mellan kommuner eller sådana orter, där väg prövas vara av allmän nytta och nödvändighet. Och enligt bestämmelsen i 1 § av landskapslagen, innehållande särskilda stadganden angående vägväsendet i landskapet, utfärdad den 8 april 1929, äro landsvägar, av kommun underhållna kommunalvägar och av vägdelägare underhållna bygdevägar allmänna vägar, varför, på sätt här nästovan framhållits, en vägsträcka av cirka 3,3 kilometer å vägen Jomala - Hammarland icke har karaktären av allmän väg och förty icke heller kan utgöra en allmän samfärdselled mellan nämnda socknar i lagens mening.

Allaredan år 1930 fastställde landskapsnämnden av vägdelägarna vid lagenligt kungjort vägmöte enhälligt fattat beslut om byggandet av en bygdeväg från Gottby mejeri till Mariehamn. Arbetet på denna bygdeväg har sedermera fortskridit, men vägen är på grund av uppkommen meningsskiljaktighet angående infartsplatsen till Mariehamn icke fullt färdig. För dess byggande har landskapet ur allmänna medel till och med år 1933 beviljat och jämväl utbetalat 154.500 mark samt under åren 1934 och 1935 har beviljats respektive 13.700 och 47.600 mark, eller ialles 215.800 mark. Och i princip har landskapsnämnden även beslutat att framdeles underlägga vägen ifråga landskapets omedelbara

vård för att underhållas såsom landsväg. Med hänsikt till nästnämnda sakförhållanden och då bygdevägen Jomala kyrka - Södersunda icke utgör någon allmän samfärdselväg mellan kommuner samt tillfyllestgörande utredning icke förebragts om trafikens betydelse och livlighet på densamma kan landskapsnämnden, med hänsikt därtill att vägen, så snart den nya vägen Gottby - Mariehamn blir färdig, i huvudsak kommer att förlora all betydelse som genomfartsväg för person- och godstrafik och även till större del såsom utfartsväg, icke anse det vara välbeträkt, att landskapet övertager ifrågavarande vägdel, förrän frågan härom beträffande bygdevägen Gottby - Mariehamn blivit slutligt avgjord. Vid sådant förhållande och enär spørgsmålet om övertagande av bygdevägen Jomala kyrka - Södersunda framdeles i samband med prövningen av övriga liknande vägfrågor kan bli föremål för skärskådande, har landskapsnämnden ansett ifrågakomna väg ej för närvarande böra av landskapet såsom landsväg övertagas och får förty vördsamt föreslå,

att landstingsmannen Carl Bengtz' med fleres petition angående underläggande av bygdevägen Jomala kyrka - Södersunda landskapets omedelbara vård såsom landsväg måtte avböjas.

Mariehamn den 24 oktober 1935.

På landskapsnämndens vägnar:

